

Tallinna Keskraamatukogu

Tallinna Keskraamatukogu avati esimese Eesti linnaraamatukoguna 14. oktoobril 1907. aastal Tallinna Linna Maksuta Avaliku Raamatukogu ja Lugemistoa nime all. Algsest asukohast Nunne tänav 2 koliti 1920. aastal praegusesse hoonesse Estonia pst. 8. Aegade jooksul on raamatukogu kandnud erinevaid nimesid: sõjaeelses Eesti Vabariigis Tallinna Keskraamatukogu, nõukogude perioodil M. Gorki nimeline Tallinna Keskraamatukogu, iseseisvuse saabudes võeti A. H. Tammsaare nimi, praegu aga ollakse jällegi lihtsalt Tallinna Keskraamatukogu.

Ka raamatukogu staatus ja koht teiste raamatukogude seas on olnud muutlik. Enne sõda oli Tallinna Keskraamatukogu mõnevõrra eelisseisundis, saades riigilt suuremat toetust ja ka iga Eestis ilmunud trükise sundeksemplari. Tähtis osa raamatukogu kujundamises oli kauaaegsel direktoril Aleksander Sibulal (1884–1981). Tema juhtimisel 1921–1950 kujuneti mitme osakonna ja harukoguga keskseks raamatukoguks.

Üks A. Sibula rajatud uusi osakondi oli arhiivraamatukogu, mis avati 1938. aastal. Samal aastal saadi endale ka Tallinna Gümnaasiumi sajanditevanune raamatukogu.

Arhiivraamatukogu ülesandeks oli koguda, hoida ja säilitada kõik eestikeelsed ja Eestit (eriti Tallinna) puudutavad trükiteosed. Sundeksemplari saamise ja järelkomplekteerimise teel kasvas see kogu 40000 üksuseni.

1948. aastal jagati kogu laiali. Osa anti isegi utili, kuid enamiku sai endale Eesti NSV Riiklik Avalik Raamatukogu, kus vanemad trükised, sh. väärtuslik kogu eestikeelset kirjandust ja *Balticat* võeti arvele rariteetide fondi.